

Konsolidovaná výročná správa obce Benice za rok 2014

Vypracovala : Emília Remšíková

Ing. Milan Remšík
starosta obce

Názov : **Obec Benice**

adresa pre poštový styk : Obecný úrad, 038 42 Benice 69

Tel. a fax : 043 / 4294 352

e-mail: oubenice@gaya.sk

web : www.benice.sk

okres : Martin

IČO : 00647373

DIC : 2020591760

Právna forma : obec

Rozpočtová organizácia : Základná škola Benice

Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Ústavou SR.

1. Základná charakteristika obce Benice

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

1.1. Geografické údaje

Obec Benice sa nachádza uprostred Turčianskej kotliny, vo vzdialenosti 8 km od okresného mesta Martin. Obec tvorí jedno katastrálne územie. Susedí s katastrálnymi územiami obcí Valča, Trnovo, Pribovce, Rakovo a Ležiachov. Obklopujú ju pohoria Malej a Veľkej Fatry. Obcou preteká rieka Turiec a jej malý prítok - potok Valčianka. Celková rozloha obce je 215,2 ha , nadmorská výška : 483 m.

1.2. Demografické údaje

Počet obyvateľov ku dňu 31.12.2014 je 348.

	od 0 - 18 rokov	od 18 rokov - do 60 rokov	nad 60 rokov
ženy	29	105	30
muži	39	105	40
spolu	68	210	70

1.3. Symboly obce

Erb obce

V striebornom štíte červený, na uhol postavený, zlatom lemovaný a zlatými strapcami zdobený vankúš prekrytý zlatou, rubínmi a perlami zdobenou uzavretou korunou.

Vlajka obce pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (2/7), červenej (1/7), žltej(1/7), červenej (1/7), a bielej (2/7). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce:

1.4. História obce

Prvá známka o osade s názvom Bene, ako sa Benice v tých časoch nazývali, je z roku 1267. Z listiny, datovanej v tomto roku, vyplýva, že Benice boli už predtým zabraté synmi zvolenských županov Michala a Detrika. O dva roky, t.j. v roku 1269 ju získal Tomáš, Martin a Benedikt, synovia Imricha z Turca, ktorému už dávno predtým osada patrila. Mohli by sme teda povedať, že počiatky obce boli veľmi búrlivé. V tejto listine sa však zároveň uvádza, že v roku 1252 sa spomína terra Emerici, t.j. zem Imrichova, ležiaca na ľavom brehu rieky Turiec, južne od jej sútoku s potokom Boroča, dnešnou Valčiankou. Z toho vyplýva, že osada ležala na území dnešných Beníc. Toto tvrdenie dokladá aj fakt, že spomínaní Tomáš, Benedikt a Martin boli synmi Imricha.

V bádaní po dejinách obce Benice sa však dá ísť ešte hlbšie do minulosti. Spomínaná zmienka z roku 1252 sa vyskytuje aj v opise chotárnych hraníc rehoľného rádu premonštrátorov, sídlacích v Kláštore pod Znievom. Bohužiaľ meno osady sa nezachovalo.

Pravdepodobne by sme mohli ísť aj ďalej do histórie, ale na to nám už chýbajú buď záznamy v historických textoch, alebo archeologické vykopávky. Existencia sídla alebo sídiel od mladšej po neskorú dobu bronzovú v okolí Príboviev nám naznačujú, že územie dnešných Beníc mohlo byť osídlené už vtedy.

Kráľ Belo IV. (1235-1270) daroval Benice spomínaným Benediktovi, Tomášovi a Martinovi, synom Imricha, ktorému táto osada už predtým patrila. O samotnom Imrichovi nevieme nič. Pravdepodobne však patril medzi kráľovských populov, ktorým kráľ za verné služby prideľoval svoju pôdu.

V donácií Bela IV. sa Benice nazývajú "terra Bene". Čo znamená tento záhadný názov? Slovo terra z latinčiny znamená zem, majetok, osada, sídlo. Slovo Bene je odvodené od mena Benedikt, najstaršieho syna Imricha.

Benedikt, Tomáš a Martin boli "synovia jobaginov" a z toho im vyplývali určité povinnosti. Jobagioni boli kráľovskí vojaci, tešiacy sa najväčšej majetkovej a osobnej slobode. Majetok získavali kráľovskými donáciami za vojenské služby. Povinnosťou "synov jobaginov", neskorších zemanov, bolo na každých 6 kúrií dať do služby jedného, dobre vyzbrojeného jazdca.

Rast majetkov rodiny Benických

Koncom 15. storočia získali Benickí majetky v okolitých obciach. Ale ani veľký majetok rozvetvanej rodine nestačil.

Začiatok 16. storočia bol poznačený tureckým vpádom v roku 1526 a vymretím kráľovského rodu Jagelovcov, po ktorom sa rozpútala občianska vojna a nastúpila reformácia.

V občianskej vojne bolo celé Uhorsko rozdelené medzi prívržencov Ferdinanda I. Habsburského a Jána Zápoľského. Najstarší člen rodu Benických, Mikuláš sa postavil na stranu Habsburgovcov a po dobytí Znievskeho hradu sa stal jeho kapitánom. Zúčastnil sa tiež protitureckých bojov pri Belehrade a Temešvári. Za zásluhy získal listinu, ktorou bol rodu obnovený už dávno používaný erb. Pôvodný erb sa nám nezachoval a nikomu nie je známa ani skutočná podoba erbu. Erb poznáme len z opisu dobových prameňov.

Okrem tureckých vpádov a občianskej vojny bola ďalšou významnou udalosťou, ktorá natrvalo ovplyvnila dejiny Turca - reformácia. Po náboženských vojnách (medzi katolíkmi a luteránmi) bola prijatá zásada " koho panstvo, toho náboženstvo", podľa ktorej museli poddaní vyznávať náboženstvo svojho pána. Preto predpokladáme, že obyvatelia Beníc, keďže pánmi bol rod Benických, prijali v roku 1530 Lutherovo učenie.

Predstaviteľkou národne - uvedomelej časti obce bola rodina Pivkovcov. Bola to stará zemianska rodina z Bobonoku v Turci. Do Beníc sa v roku 1710 prisťahovala jedna z jej bočných vetiev. Po roku 1854, keď získali slobodu, sa postupne prepracovala na jednu z popredných rodín dediny. **Ambróz Pivko**, rodák z Beníc sa zúčastnil ako člen osem člennej delegácie, ktorá odovzdávala Memorandum slovenského národa do rúk ministerského predsedu Kolomana Tiszu 26.6.1861 v Pešti. Memorandum zdôrazňovalo nárok slovenského národa na rovnoprávnosť, svojbytnosť na území zvanom Slovenské okolie, právo používať slovenský jazyk, vytvoriť vlastnú správu, školstvo atď.

Vývoj obce od začiatku 19. storočia

Počet obyvateľov postupne rástol. Tento vzostupný trend zastavilo vysťahovalectvo do Ameriky.

V 19. storočí nastal rozkvet remesiel. Jedným z najvýznamnejších remesiel bolo **mlynárstvo**. Okrem mlynárstva sa v obci nachádzala **farbiareň, pivovar a mydliareň**. Tieto remeslá však zanikli ešte v druhej polovici 19. storočia. v 19. storočí sa v rámci národno - buditeľského hnutia začala rozvíjať spolková činnosť. V poľnohospodárstve vznikali tzv. gazdovské spolky.

Začiatok 20. stor. a I. svetová vojna

Začiatok 20. storočia bol pre obec ťažký. Jej rozvoj brzdilo jednak vysťahovalectvo a na druhej strane udalosti I. svetovej vojny. Obecná kronika o tomto ťažkom období píše ako o veľkej biede, ktorá zasiahla dedinu. Potraviny nebolo dostať kúpiť ani za prehnane vysoké ceny.

Hospodársky a spoločenský život v medzivojnovom období

Občania privítali zrod I. Republiky, lebo im priniesol aj veľa ekonomických výhod. Už v roku 1920 sa uskutočnila **pozemková reforma**, v ktorej boli rozdelené parcely rodiny Benických. Pôdu dostali najmä najchudobnejšie rodiny. V týchto rokoch sa do Beníc prisťahovalo viacej rodín.

V povojnovom období sa začali rozvíjať remeslá. /Obuvníctvo, píla, opravárenská činnosť, farbiareň, mangľovňa, kováčstvo, mlynárstvo, košíkárstvo, stolárstvo, krajčírstvo, obchod/.

Obdobie počas SR a II. svetovej vojny

Vyhlásiť samostatnosť Slovenskej republiky bolo asi v danej politickej situácii najlepším riešením, hoci Slovensko bolo pod nemeckým patronátom. V dôsledku vojnovnej konjunktúry sa Slovensko nazývalo aj malým Švajčiarskom. v našej republike bola v tej dobe jedna z najvyšších životných úrovní v bojujúcej Európe. Treba si však uvedomiť, že toto všetko bolo len kvôli vojnovému konfliktu a nemalo nádej na dlhodobý úspech.

SNP a Benice

Počas SNP mala pri obci bojové postavenie batéria protitankových kanónov. V júni 1944 bol založený Revolučný národný výbor. Význam obce bol predovšetkým pri zásobovaní partizánskeho hnutia. Pri ústupe povstalcov do hôr časť obyvateľov ušla do trnovských hôr a do Gadera.

Oslobodenie obce

10. apríla 1945 oslobodili dedinu jednotky 4. ukrajinského frontu spoločne s jednotkami rumunskej armády. Cez Turiec postavili pontónový most (nakoľko predtým ho Nemci vyhodili do vzduchu) a postupovali na Martin.

Socialistická politika na dedine

Po obnovení ČSR a po prvých demokratických voľbách v obci zvíťazili demokrati /DS/. Socialistická politika sa v Beniciach prejavila kolektivizácia malých a stredných súkromných hospodárstiev do Štátnych majetkov a Jednotných roľníckych družstiev.

70. - 90. roky

V roku 1970 - 71 a 75 - 7 bola rozšírená elektrická sieť. 1971 - 73 bol vybudovaný obecný vodovod. Na cintoríne bol v roku 1972 postavený dom smútku. V budove postavenej v rokoch 1988 - 93 dnes sídli obecný úrad, ktorý bol obnovený v roku 1990. Jeho prvou najvýznamnejšou akciou bola plynofikácia obce v roku 1996.

1.5. Pamiatky

Kaplnka z prvej tretiny 19. Storočia

Pivkovský kaštieľ z druhej polovice 19. storočia

1.6. Výchova a vzdelávanie

V obci sa nachádza Základná škola Benice 1. a 2. stupeň, ktorá je rozpočtovou organizáciou obce. Do tejto školy dochádzajú aj žiaci s okolitých obcí – Příbovce, Rakovo, Valča, Ďanová, Folkušová, Blatnica a Karlová. Jej súčasťou je Školský klub detí a Školská jedáleň. Základná škola hospodári s vlastnými finančnými prostriedkami a je napojená na rozpočet obce. Deti z obce navštevujú Materskú školu v Příbovciach.

1.7. Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné stredisko. Najbližšie zdravotné stredisko pre dospelých sa nachádza v Príbovciach, kde ordinuje MUDr. Ľubica Bánová. Zdravotné stredisko pre deti a mládež sa nachádza tiež v Príbovciach, kde ordinuje MUDr. Lahutová.

1.8. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje obec prostredníctvom opatrovateľskej služby. V roku 2013 nebola podaná žiadosť o opatrovateľskú službu.

1.9. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obecný úrad. V obci aktívne pôsobí Dobrovoľný hasičský zbor, Jednota dôchodcov a Stolnotenisový zväz. Každoročne sa v obci konajú hry pre deti k MDD, príchod Mikuláša. Pre jubilantov sa koná posedenie v Penzióne. Hasiči sa pravidelne zúčastňujú rôznych hasičských súťaží. Každoročne sa koná Turnaj o pohár starostu, kde súťažia družstvá z troch obcí.

1.10. Hospodárstvo

V obci sa nachádzajú tieto podnikateľské subjekty :
Penzión Sv. Floriána a Vendelína
Drevená dedinka
Pizzeria – Jagogastro

1.11. Základné orgány obce

1. Obecné zastupiteľstvo
2. Starosta obce

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách, ktoré sa konali 15.11.2014 na obdobie 4 rokov v počte 5. Poslanci obecného zastupiteľstva :

- Dušan Schumichrast – zástupca starostu obce
- Viliam Hajný
- Anna Žiarová
- Rastislav Romančík
- Milan Levický

Hlavný kontrolór :

Janka Jesenská, bytom Turčianske Jasenovo 104. V roku 2014 hlavný kontrolór obce pracoval v zmysle plánu práce schváleného obecným zastupiteľstvom.

2. Financovanie obce , rozpočet obce, majetok obce

2.1. Rozpočet obce

a) Príjmy rozpočtu

Katégoria ekonomickej klasifikácie	Názov kategórie ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014
a	b	1	2	3
110	Dane z príjmov a kapitálového majetku	129000,00	129000,00	130753,91
120	Dane z majetku	4717,00	4717,00	4890,11
130	Dane za tovary a služby	6450,00	6450,00	6277,50
210	Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	165,00	165,00	154,78
220	Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	700,00	700,00	922,00
230	Kapitálové príjmy	0,00	0,00	693,50
240	Úroky z tuzem.vkladov	405,00	405,00	787,12
290	Iné nedaňové príjmy	80,00	80,00	671,54
310	Tuzemské bežné granty a transfery	415841,00	459744,00	465161,29
320	Tuzemské kapitálové granty a transfery	0,00	12600,00	12600,00
450	Prevod prostriedkov z RF	8000,00	23000,00	14546,89
Úhm		565358,00	636861,00	637458,64

b) Výdavky rozpočtu

Katégoria ekonomickej klasifikácie	Názov kategórie ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014
610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	26257,00	26257,00	20023,46
620	Poistné a príspevok do poisťovní	9415,00	9415,00	8138,67
630	Tovary a služby	41410,00	41910,00	34685,55
640	Bežné transfery	12285,00	12535,00	8575,93
710	Obstarávanie kapitálových aktív	8000,00	29000,00	27008,77
Úhm		97367,00	119117,00	98432,38

2.2. Rozpočet Základnej školy Benice

a) Príjmy rozpočtu

Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2014
Bežný rozpočet – príjmy	30000,00	30000,00	31034,40

b) Výdavky rozpočtu

Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2014
Bežný rozpočet – výdavky	490338,00	534241,00	552605,77
Kapitálový rozpočet - výdavky	0,00	0,00	1274,00

2.3. Bilancia aktív a pasív

Označenie	STRANA AKTÍV	2014
		Netto
	SPOLU MAJETOK	1318612,38
A.	Neobežný majetok	1170519,98
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	500,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	1114161,21
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	55858,77
B.	Obežný majetok	144005,09
B.I.	Zásoby	1609,00
B.II.	Krátkodobé pohľadávky	1344,91
B.III.	Finančné účty	141051,18
C.	Časové rozlíšenie	4087,31
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice (účtová skupina 20)	0,00

Označenie	STRANA PASÍV	2014
	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	1318612,38
A.	Vlastné imanie	416652,47
A.I.	Oceňovacie rozdiely	-28,96
A.II.	Výsledok hospodárenia (+/-)	416681,43
B.	Závazky	80086,02
B.I.	Rezervy	23972,40
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	1042,92
B.III.	Dlhodobé záväzky	6974,62
B.IV.	Krátkodobé záväzky	48096,08
C.	Časové rozlíšenie	821873,89

2.4. Náklady a výnosy

Číslo účtu alebo skupiny	Náklady	2014		
		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Spolu
50	Spotrebované nákupy	101367,05	0,00	101367,05
51	Služby	29167,74	0,00	29167,74
52	Osobné náklady	479874,90	0,00	479874,90
53	Dane a poplatky	264,00	0,00	264,00
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	4844,59	0,00	4844,59
55	Odpisy, rezervy a opravné položky	60383,12	0,00	60383,12
56	Finančné náklady	1717,21	0,00	1717,21
57	Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	6900,00	0,00	6900,00
Účtové skupiny 50 - 58		684518,61	0,00	684518,61

Číslo účtu alebo skupiny	Výnosy, daň z príjmov a výsledok hospodárenia	2014		
		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Spolu
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	58451,79	0,00	58451,79
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/-)	0,00	0,00	0,00
62	Aktivácia	0,00	0,00	0,00
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	142292,06	0,00	142292,06
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	6081,67	0,00	6081,67
65	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	13351,16	0,00	13351,16
66	Finančné výnosy	792,77	0,00	792,77
67	Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00
68	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	0,00	0,00	0,00
69	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	488503,42	0,00	488503,42
Účtová trieda 6		709472,87	0,00	709472,87

2.5. Účtovný výsledok hospodárenie konsolidovaného celku

Účtovný výsledok hospodárenia pred zdanením sa zisťuje ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovnej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovnej triedy 5 (okrem účtov 591 a 595)

Výsledok hospodárenia pred zdanením (+/-)		24954,26	0,00	24954,26
591	Splatná daň z príjmov	123,25	0,00	123,25
595	Dodatočne platená daň z príjmov	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia po zdanení (+/-)		24831,01	0,00	24831,01

3. Záver

Z hľadiska budúcich cieľov obec Benice aj naďalej bude prostredníctvom svojich orgánov plniť hlavne samosprávne funkcie, na ktoré bola zriadená a prenesené úlohy štátnej správy, tak ako je to stanovené v zákone č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce. Všetky nutné zmeny, ktoré obec bude v budúcnosti realizovať, budú mať jediný cieľ a to zvýšenie starostlivosti o všestranný rozvoj územia obce a potreby jej obyvateľov.

Táto výročná správa sa vyhotovuje za účtovné obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014. Individuálne účtovné závierky ako aj Konsolidovaná účtovná závierka bola odovzdaná metodikovi obce na Daňovom úrade v Martine v písomnej aj elektronickej forme v termíne stanovenom v zákone. Po ukončení účtovného obdobia nenastali žiadne udalosti osobitého významu, ktoré by bolo potrebné uviesť v tejto výročnej správe.

V Beniciach, 8.9.2015
